

1.1 ความสำคัญและปัญหาของการศึกษา

การลงทุนในความหมายของธุรกิจ¹ (business or economic investment) หมายถึง การนำเงินออม (saving) เงินทุนที่สะสมไว้ (accumulated funds) และเงินกู้ที่ยืมธนาคาร (bank credit) มาลงทุนเพื่อจัดสร้าง capital equipment capital goods หรือ real-estate เพื่อผลิตสินค้าและบริการไปสนองความต้องการของผู้บริโภคโดยหวังว่าอย่างน้อยที่สุด รายได้นี้เพียงพอที่จะชดเชยกับความเสี่ยงในการลงทุนนั้น มีข้อสังเกตว่า เป้าหมายในการลงทุนของธุรกิจก็คือ กำไรกำไรจะเป็นตัวดึงดูดความสนใจของผู้ลงทุน ดังนั้น เพื่อที่จะลดความเสี่ยงในการลงทุนหรือเพิ่มประสิทธิภาพของกำไรของผู้ลงทุน พฤติกรรมอีกรูปแบบหนึ่งซึ่งธุรกิจสมัยใหม่ ในตลาดผู้ขายน้อยรายหันมาปฏิบัติกรรมในรูปของ "การรวมตัวในรูปต่างๆ" (integration) และการกระจายการลงทุน" (diversification) อันเป็นรูปแบบที่อุตสาหกรรมสมัยใหม่ในตลาดผู้ขายน้อยรายนิยมกันมาก โดยการรวมตัวในขั้นการผลิตหลายขั้นเป็นกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตสินค้าอย่างหนึ่ง เริ่มด้วยการผลิตวัตถุดิบไปจนถึงสินค้าขั้นสุดท้าย (final product) เป็นกิจกรรมที่เกิดขึ้นในธุรกิจนั้นๆ โดยไม่ต้องผ่านขั้นตอนต่างๆ ในตลาด ลักษณะการรวมตัวทำได้หลายรูปแบบ ได้แก่ การรวมตัวไปทางด้านหลัง (backward integration) คือการขยายธุรกิจโดยการรวมธุรกิจที่เคยขายวัตถุดิบให้แก่ธุรกิจนั้น ได้แก่ ธุรกิจของบริษัทในเครือสยามกลการ ซึ่งได้เริ่มเข้าไปมีบทบาทเริ่มตั้งแต่การขายสินค้าขั้นสุดท้าย ได้แก่ รถยนต์และจักรยานยนต์ ต่อมาได้ขยายกิจการเพิ่มขึ้น ด้วยการสร้างโรงงานประกอบรถยนต์และรถจักรยานยนต์ หรือการรวมตัวไปทางด้านหน้า (forward integration) คือการรวมธุรกิจหนึ่งเข้ากับอีกธุรกิจซึ่งจำหน่ายผลผลิตของธุรกิจนั้น ได้แก่ ธุรกิจของบริษัทในเครือสหยูเนี่ยนและบริษัทในเครือเจริญโภคภัณฑ์เป็นต้น และการกระจายการลงทุนหรือการประกอบกิจการหลายประเภท ตัวอย่างธุรกิจที่มีการกระจายการลงทุนและได้รับความสำเร็จในการค้ามากที่สุดได้แก่ การกระจายการลงทุนของบริษัทในเครือซีเมนต์ไทย การกระจายการลงทุนออกไปยังธุรกิจแขนงต่างๆ วิธีหนึ่งที่บริษัทขนาดใหญ่นำมาใช้ เนื่องจากเกิดแรงจูงใจหลาย ๆ ประการได้แก่ เกิดการประหยัดซึ่งได้รับจากการที่กระจายปัจจัยการผลิตบางชนิดที่ไม่สามารถแบ่งแยกได้ ลดความไม่แน่นอนทางธุรกิจในแง่ของรายได้ที่คาดหวังจากการชำระหนี้หรือผลประโยชน์ทางด้านภาษีเป็นต้น

¹เพชร ชุมทรัพย์, หลักการลงทุน, (สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2525), หน้า 1.

ในอดีต การลงทุนทางตรงระหว่างประเทศ มักพบว่าเป็นการลงทุนของประเทศที่พัฒนาแล้วเนื่องจากประเทศที่พัฒนาแล้วมีความได้เปรียบด้านเงินทุน เทคโนโลยี และการจัดการ แต่ระยะต่อมาประเทศต่างๆ เหล่านี้ จะเริ่มสูญเสียความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ จากการแข่งขันทางการค้าที่รุนแรงมากขึ้น ทำให้ต้องขยายความสามารถทางการแข่งขันโดยการลงทุนทางตรงระหว่างประเทศในประเทศกำลังพัฒนา เพื่อรักษาส่วนแบ่งตลาดส่งออกเดิมหรือกีดกันทางการค้า เนื่องจากการลงทุนในประเทศกำลังพัฒนามีความได้เปรียบจากค่าจ้างที่ต่ำกว่า ความได้เปรียบในการจัดการ การมีทรัพยากรจำนวนมากและตลาดที่ใหญ่

นับตั้งแต่ ประเทศจีนได้เปิดประเทศและปฏิรูปเศรษฐกิจในปลายปี พ.ศ. 2521 เป็นต้นมา เศรษฐกิจของจีนได้เจริญเติบโตอย่างรวดเร็วและมีอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่สูงที่สุดในโลก จากปี พ.ศ. 2521-2537 รายได้ของประชากรในเมืองเพิ่มจาก 316 หยวนเป็น 3,179 หยวนต่อปี ในขณะที่รายได้ของชาวนาในชนบท เพิ่มจาก 134 หยวน เป็น 1,220 หยวน ต่อปี มูลค่าการค้าระหว่างประเทศของประเทศจีนได้เพิ่มจาก 21,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา เป็น 234,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ² ถ้ารวมปริมาณการค้าของจีน ฮองกงและไต้หวันเข้าด้วยกันแล้ว มูลค่าของเศรษฐกิจจีนทั้ง 3 ประเทศจะใหญ่เป็นอันดับ 4 ของโลกรองลงมาจาก สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น สหภาพยุโรป และเป็นประเทศคู่ค้าที่สำคัญอันดับที่ 11 ของโลก

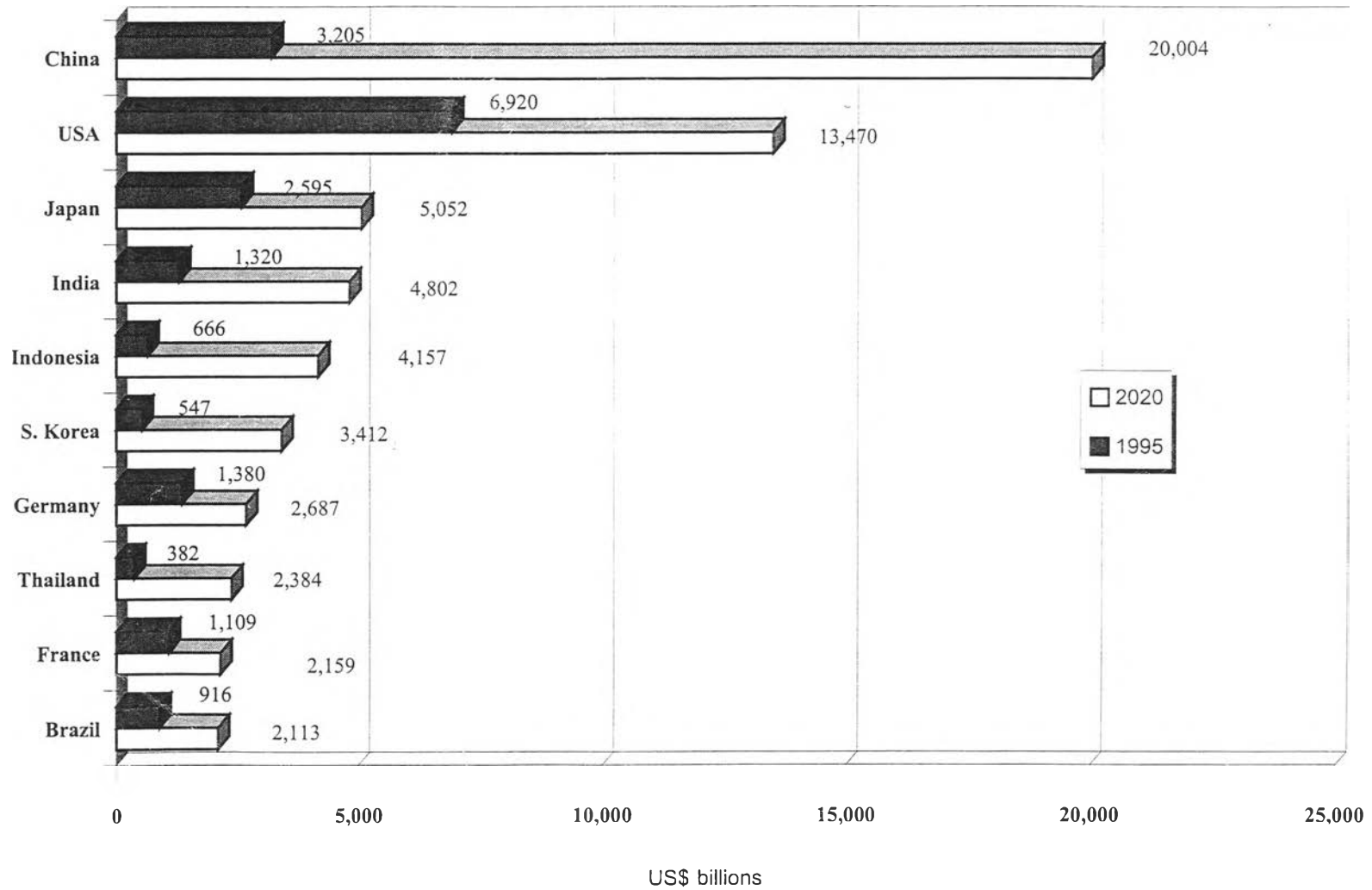
เมื่อวันที่ 18 เมษายน 2536 ธนาคารโลกหรือเวิลด์แบงก์ได้ประกาศใช้แนวคิดเรื่อง “เขตเศรษฐกิจจีน” เป็นครั้งแรก จากรายงานระบุว่าในปี พ.ศ. 2545 เศรษฐกิจของสามจีนจะมีความสำคัญที่สุดในโลก กล่าวคือ มูลค่าการนำเข้าสินค้าของสามจีนรวมกันมีมูลค่าสูงถึง 639,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ³ ในขณะที่ประเทศญี่ปุ่นจะมีมูลค่าเพียง 521,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ³ แต่ถ้าเปรียบเทียบราคาสินค้า และตัวเลขเศรษฐกิจอื่นๆ ของจีนให้มีมาตรฐานเป็นสากลแล้ว ในปี พ.ศ. 2545 มูลค่าการผลิตสินค้าของสามจีนรวมกันคาดว่าจะมีมูลค่าสูงถึง 9,800,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ³ และเมื่อถึงปี พ.ศ. 2563 มูลค่าการผลิตสินค้าของจีนโดยการเปรียบเทียบกับอำนาจการบริโภคจะมีประมาณ 20,004 พันล้านเหรียญสหรัฐ³ ในขณะที่ประเทศไทยจะมีมูลค่า 2,384 พันล้านเหรียญสหรัฐ³ ซึ่งสูงเป็นอันดับที่ 8 (แผนภูมิที่ 1)

²Joseph Fewsmith, “Jockeying for Position in the Post-Deng Era”, *Current History* (September 1995), p. 252.

³Nicholas D. Kristof , “The Rise of China” *Foreign Affairs* (November/December, 1993), p. 61.

แผนภูมิที่ 1 The World's 10 Largest Economies (1995-2020)

Gross Domestic Product at Purchasing Power Parity

Sources : Central Intelligence Agency Factbook 1995, World Bank growth estimates

ตารางที่ 1

ดัชนีเศรษฐกิจที่สำคัญของจีนภายใต้มาตรการควบคุมระดับมหภาค (ปี 2535-2538)

รายการ / ปี	35	36	37	38
อัตราขยายตัวของ GNP (%)	14	13.4	11.8	10.5
อัตราการขยายตัวการผลิตภาคอุตสาหกรรม (%)	20.8	21.1	17.5	14
มูลค่าเพิ่มภาษีการค้า-อุตสาหกรรม(พันล้านหยวน)	26.7	99	95	86
อัตราขยายตัวการลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐาน (%)	37.6	70	40	19
อัตราเพิ่มราคาสินค้าปลีก (%)	5.4	13	21.7	14.8
อัตราเพิ่มรายได้เฉลี่ยประชากรในเมือง (%)	8.8	10.2	8	4
อัตราเพิ่มรายได้เฉลี่ยเกษตรกร (%)	5.9	3.2	5	5
ปริมาณเพิ่มของธนบัตร (พันล้านหยวน)	55*	120	140	59
เงินสำรองเงินตราต่างประเทศ(พันล้าน USD)	18*	21.2	51.9	75
	19.443**			

* สถิติเมื่อเดือนกรกฎาคม

** สถิติ ณ สิ้นปี

ที่มาของข้อมูล : นิตยสาร WIDE ANGLE ฉบับวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2539

ตารางที่ 2 Source of Foreign Direct Investment in China 2522-2537

Unit: Billion USD

Country	Contractual Amount	Percentage
Hong Kong + Macao	200.7	65.9
Taiwan	23.81	7.82
USA	20.43	6.71
Japan	13.34	4.38
Singapore	8.65	2.84
UK	5.85	1.92
Germany	2.78	0.92
Thailand	2.78	0.92
Others	26.19	8.6
Total	304.53	100

Source:MOFTEC Compiled by the International Affairs Division, Office of the Board of Investment

ตารางที่ 3 การลงทุนโดยตรงของชาวไทยในประเทศจีน

ปี	จำนวนสัญญาข้อตกลง (ราย)	มูลค่าตามสัญญาข้อตกลง (หมื่นดอลลาร์สหรัฐ)	มูลค่าการลงทุนที่แท้จริง (หมื่นดอลลาร์สหรัฐ)
2524	1	26	-
2525	-	-	-
2526	5	224	-
2527	9	2,328	445
2528	10	1,456	884
2529	10	1,467	910
2530	11	453	1,124
2531	29	3,767	610
2532	30	5,679	1,268
2533	28	4,143	672
2534	52	10,825	1,962
2535	407	72,342	8,303
2536	809	107,425	23,319
รวม	1,401	210,174	39,496

ที่มาของข้อมูล : (รายงานสถิติเศรษฐกิจการค้าต่างประเทศจีน) ประจำปี 2524-2536

เมื่อพิจารณา นับตั้งแต่ จีนเริ่มปรับโครงสร้างมหภาคในเดือนกรกฎาคมปี 2536 เป็นต้นมา อัตราการเติบโตของเศรษฐกิจประชาชาติ ลดลงเพียงร้อยละ 1 ต่อปีเท่านั้น ยกตัวอย่างเช่นในปี 2535 จีนมีอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจ 14% ปี 2536 13% ปี 2537 12% และปี 2538 จีนมีอัตราลดลงเหลือเพียง 10.5% อย่างไรก็ตาม อัตราการเติบโตดังกล่าวก็ยังสูงมากเมื่อเทียบกับประเทศอื่นๆ (ตารางที่ 1) ถ้าอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจที่แท้จริงของจีนอยู่ในระดับร้อยละ 8 ต่อปี เศรษฐกิจของจีนจะมีขนาดใหญ่เป็น 5 เท่าในทุกๆ 21 ปี ประเด็นที่น่าสนใจของการศึกษาของธนาคารโลก คือ รายได้ประชาชาติต่อหัวของทางการจีนระบุว่า ในปี พ.ศ. 2537 มีมูลค่า 370 เหรียญสหรัฐฯ ต่อปี เป็นตัวเลขที่ต่ำกว่าความเป็นจริงมาก ถ้าเปรียบเทียบอำนาจการซื้อสินค้าของประชาชนจีนที่แท้จริงแล้ว รายได้ประชาชาติต่อหัวของประชาชน จีนควรจะสูงถึง 1,680-2,040 เหรียญสหรัฐฯ ต่อปี⁴ ดังนั้นประชาชนจีนมีฐานะของเศรษฐกิจสูงกว่าที่ระบุโดยตัวเลขของทางราชการจีนมากกว่าสี่เท่าตัว

การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วของจีนใน 15 ปีที่ผ่านมา ทำให้จีนมีฐานะเป็นประเทศเศรษฐกิจที่สำคัญประเทศหนึ่งในเอเชียและเป็นคู่แข่งทางการค้าและการลงทุนของหลายประเทศในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก จีนเป็นประเทศที่ดึงดูดการลงทุนจากต่างชาติสูงที่สุดในบรรดาประเทศกำลังพัฒนาด้วยกัน

ประเทศจีนเป็นประเทศที่น่าลงทุนเนื่องจากมีขนาดตลาดที่ใหญ่ มีผู้บริโภคเป็นจำนวนมาก และหากเปรียบเทียบอำนาจซื้อที่แท้จริง (purchasing power parity) แล้ว ขนาดเศรษฐกิจของประเทศจีนจะใหญ่เป็นที่ 2 ของโลกรองจากสหรัฐอเมริกา โดยสหรัฐอเมริกามีขนาดเศรษฐกิจประมาณ 6,000 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ จีนมีขนาดเศรษฐกิจประมาณ 3,200 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ และญี่ปุ่นมีขนาดเศรษฐกิจใหญ่เป็นอันดับ 3 คือ 2,700 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ

จากสถิติของธนาคารแห่งประเทศไทย การลงทุนในทุนเรือนหุ้น (equity investment) ของนักธุรกิจไทย อันเป็นการส่งเงินออกไปลงทุนเพิ่มสูงขึ้นมากในปี 2537 โดยมีการลงทุนเป็นเงินถึง 10,202 ล้านบาทเทียบกับ 7,116.8 ล้านบาท ในปี 2536 ประเทศที่มีมูลค่าการลงทุนสูงที่สุดได้แก่ กลุ่มประเทศอาเซียน ซึ่งมีมูลค่าการลงทุน 2,168.4 ล้านบาท รองลงมาได้แก่ ประเทศฮ่องกง มูลค่า 1,700.6 ล้านบาท สหรัฐอเมริกา 1,397.9 ล้านบาท จีน 1,626.9 ล้านบาท ส่วนกลุ่มประเทศอินโดจีนและกลุ่มประชาคมยุโรปมีมูลค่าการลงทุนค่อนข้างต่ำ จะเห็นได้ว่าสถิติข้างต้นเป็น มูลค่าการลงทุนเป็นตัวเงินที่นักธุรกิจไทยนำออกไปลงทุนในรูปต่างๆ เช่น

⁴Nicholas D. Kristof, "The Rise of China", Foreign Affairs , (November/December, 1993), p. 63.

เครื่องจักร ซึ่งเป็นเพียงส่วนหนึ่งของมูลค่าการลงทุน 75,000 ล้านบาท จำนวน 1,826 โครงการ (นับตั้งแต่ปี 2532 ถึง 2537) ซึ่งไทยเป็นนักลงทุนต่างชาติอันดับ 8 ในจีน⁵

ประเภทอุตสาหกรรมที่ไทยไปลงทุนในจีน ได้แก่ อาหารสัตว์ ปศุสัตว์ โรงแรมและการท่องเที่ยว ก่อสร้าง พัฒนาที่ดิน ธนาคาร ชิ้นส่วนยานยนต์ สิ่งทอ พลาสติก พลังงาน การกระจายการลงทุนแยกตามมณฑลต่างๆ ของจีน

ปัจจัยดึงดูดการลงทุนนักธุรกิจต่างชาติที่สำคัญคือ จีนมีแรงงาน ที่ดินและทรัพยากรราคาถูก เงื่อนไขการลงทุนที่ดีและที่สำคัญ คือ นอกเหนือจากการลงทุนของชาวจีนโพ้นทะเลจากฮ่องกง มาเก๊าและไต้หวันแล้ว ชาวจีนโพ้นทะเลจากประเทศอาเซียนคือ สิงคโปร์ ไทย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์และอินโดนีเซีย ก็ไปลงทุนมากในประเทศจีน โดยนิยมไปลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษซึ่งเป็นบ้านเกิดของบรรพบุรุษหรือของตนเองได้แก่ กวางตุ้ง และเมืองชายฝั่งทะเลอื่นๆ เช่น เซี่ยงไฮ้ ปักกิ่ง เทียนจินและ มณฑลเจ้อเจียง เจียงซูและซานตง⁶

ในด้านนโยบายส่งเสริมการลงทุนของประเทศไทย ตั้งแต่ พ.ศ. 2523 เป็นต้นมา จีนได้เปิดเขตเศรษฐกิจพิเศษ (special economic zone) แล้ว 6 แห่งคือ เซินเจิ้น จูไห่ ชั่วเถา เซี่ยเหมิน ไทหฺงล่า และฟู่ตง ในเขตเศรษฐกิจพิเศษเหล่านี้ รัฐบาลจีนได้ให้อำนาจที่จะออกกฎหมายบางอย่างได้เองด้วย นอกจากนี้ จีนยังได้เปิดเขตเมืองเปิดชายฝั่งทะเลอีก 14 แห่ง ตลอดชายฝั่งทะเล ซึ่งให้สิทธิพิเศษทางด้านภาษีอากรทัดเทียมกับเขตเศรษฐกิจพิเศษ สิ่งเหล่านี้ ก่อให้เกิดแรงจูงใจแก่นักลงทุนต่างชาติไปลงทุนในประเทศจีนเป็นอย่างมาก

รูปแบบการลงทุนในประเทศจีนแบ่งออกได้เป็น 3 รูปแบบคือ ① การร่วมมือทางธุรกิจตามสัญญา (contractual joint venture) ② การร่วมทุนเรือนหุ้น (equity through joint venture) และ ③ การลงทุนจากต่างประเทศทั้งสิ้น (wholly foreign-owned enterprise)

ประเภทธุรกิจที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน ได้แก่ ธุรกิจเกี่ยวกับโครงการโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ด้านการพลังงาน ท่าเรือ สินค้าส่งออก ผลิตภัณฑ์จากเทคโนโลยีทันสมัย ฯลฯ ส่วนธุรกิจต้องห้ามในประเทศจีนคือ ธุรกิจประเภทกำลังการผลิตภายในประเทศอิมพอร์ตและส่งออกไม่ได้ ธุรกิจสิ่งที่เป็นภัยต่อสังคม ทำลายสิ่งแวดล้อมและบั่นทอนสุขภาพของมนุษย์ นอกจากนี้

⁵ “สรุปภาวะการลงทุนไทยในต่างประเทศ”, วารสารส่งเสริมการลงทุน 6 (10 ตุลาคม 2538) : 29-30.

⁶ George T. Graine, “Greater China: The Ties That Doesn’t Bind”, Current History (September 1995), p. 271.

นี้ อุตสาหกรรมแปรรูป ป่าไม้และปศุสัตว์ การฆ่าเชื้อ การทำเหมืองแร่ กิจการโรงแรมฯลฯ ซึ่งจีนอนุญาตให้ชาวต่างชาติเข้าทำการลงทุนได้นั้น ในปี 2535 รัฐบาลจีนได้ขยายขอบเขตการอนุญาตที่กว้างขวางมากยิ่งขึ้น รวมทั้งธุรกิจการขนส่งทางทะเล การพาณิชย์ภายในประเทศ (ขายปลีก) ธุรกิจด้านการเงิน(ธนาคาร ประกันภัย ทรัสต์) บ้านและที่ดินฯลฯ

ในปัจจุบัน บทบาทของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน จะเน้นหนักไปทางการเผยแพร่ข้อมูลและจัดนักธุรกิจไปศึกษาลู่ทางการลงทุนในประเทศจีน แม้ว่าจีนจะเป็นคู่แข่งของไทยในการดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศ แต่ในขณะเดียวกัน ก็เป็นแหล่งลงทุนและตลาดที่ละเลยไม่ได้สำหรับนักธุรกิจไทยด้วย อีกทั้งยังมีศักยภาพในการมาลงทุนในไทยเช่นกัน

จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้นนั้น เป็นการแสดงให้เห็นภาพรวมอย่างคร่าวๆ เพื่อให้เข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญของเศรษฐกิจจีน ปัจจัยดึงดูดการลงทุนในจีน รวมทั้งรูปแบบและประเภทของการลงทุนโดยตรงจากไทยในจีนและเมื่อพิจารณาถึงปริมาณการลงทุนทางตรงของไทยในจีน คิดเป็น 0.92% ของการลงทุนทางตรงทั้งหมดในจีนระหว่างปี 2522-2537 (ตารางที่ 2) เป็นที่น่าสนใจในประเด็นที่ว่า การเข้ามาลงทุนของนักธุรกิจไทยในประเทศจีนประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใดและน่าจะมีปัจจัยอะไรบางอย่างที่ช่วยดึงดูดให้นักลงทุนไทยจำนวนมากเหล่านั้นเข้าไปลงทุนในจีน

ดังนั้น วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จึงได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับโอกาสการลงทุนของไทยในจีน ซึ่งประเทศไทยไปลงทุนในจีนในหลายปีที่ผ่านมา การลงทุนทางตรงโดยกลุ่มธุรกิจข้ามชาติของไทยนับว่าประสบความสำเร็จเป็นอย่างดีจากการลงทุนในจีน ดังนั้น การศึกษาการดำเนินงานพฤติกรรมการลงทุนของบริษัทไทยในจีน จึงเป็นสิ่งที่น่าสนใจและจะเป็นประโยชน์ในการขยายการลงทุนออกไปสำหรับนักธุรกิจไทย

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

การศึกษาลักษณะของการลงทุนทางตรงของไทยในจีนในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาดังนี้

1. เพื่อศึกษาลักษณะของการลงทุนของไทยในจีน โดยศึกษาในด้านต่างๆ เช่น ความได้เปรียบในการแข่งขันกับผู้ผลิตชาติอื่นๆ ในธุรกิจเดียวกัน ประเภทการลงทุน รูปแบบของการเป็นเจ้าของกิจการ ลักษณะและคุณภาพสินค้าและบริการ ตลาดสินค้าและบริการ ลักษณะการผลิตที่ใช้เทคโนโลยีและแรงงาน ระดับการจ้างงาน การบริหารและการควบคุมกิจการ

2. เพื่อศึกษาปัจจัยหรือมูลเหตุจูงใจ ที่ทำให้นักลงทุนไทยไปลงทุนในประเทศจีนและสาเหตุที่เลือกประเทศจีนเป็นแหล่งลงทุนและวิเคราะห์ว่ามูลเหตุจูงใจของชาวไทย สามารถอธิบายได้โดยทฤษฎีการลงทุนระหว่างประเทศได้หรือไม่

3. เพื่อศึกษาโอกาสการลงทุนของไทยในจีนว่า บริษัท ธุรกิจของไทยที่ไปลงทุนใน สาธารณรัฐประชาชนจีนนั้น ประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวจากการลงทุนมากน้อยเพียงใด

1.3 สมมุติฐานที่ใช้ในการศึกษา

1. ข้อสมมุติฐานทางด้านปัจจัยที่กำหนดการลงทุนของไทยในจีนมีสมมุติฐานคือ

ปัจจัยทางด้านตลาดภายในประเทศจีนน่าจะเกี่ยวข้องกับมูลเหตุจูงใจในการลงทุนใน ธุรกิจอะไหล่และการประกอบรถยนต์ ธุรกิจเฟอร์นิเจอร์ ธุรกิจเบียร์ ธุรกิจเมลามีน ธุรกิจ สินค้าอุปโภคบริโภค ธุรกิจน้ำมันละหุ่ง ธุรกิจน้ำมันรำข้าวและธุรกิจอาหารสัตว์เนื่องจากธุรกิจ เหล่านี้เกี่ยวข้องกับอุปสงค์ภายใน (domestic demand) หรือลักษณะของธุรกิจเหล่านี้มีการผลิต สินค้าอุตสาหกรรมเพื่อตอบสนองตลาดผู้บริโภคเป็นสำคัญ

ปัจจัยทางด้านทรัพยากรภายในประเทศของจีนมีความสำคัญในการเป็นมูลเหตุจูงใจใน การลงทุนในธุรกิจปิโตรเลียมและธุรกิจพลังงานเนื่องจากประเทศจีนมีทรัพยากรธรรมชาติ จำพวกน้ำมัน ถ่านหินและแร่ธาตุจำนวนมาก เหมาะแก่การลงทุนทางด้านนี้

ปัจจัยทางการแข่งขันภายในประเทศที่สูงขึ้นเนื่องจากการขยายเครือข่ายของธุรกิจ ธนาคารภายในประเทศใกล้ถึงจุดอิ่มตัวมีความสำคัญในเป็นมูลเหตุจูงใจให้ธนาคารไปตั้งสาขา ธนาคารที่ประเทศจีนเพื่อใช้ประโยชน์จากความได้เปรียบในแหล่งที่ตั้งของประเทศจีนซึ่งเป็น ศูนย์กลางเชื่อมโยงธุรกิจทางการเงินในภูมิภาคนี้ ทำให้เกิดต้นทุนในการทำธุรกรรมที่ต่ำลงได้

2. ข้อสมมุติฐานทางด้านโอกาสการลงทุนของไทยในจีน น่าจะมีปัจจัยสนับสนุนจากรัฐ เป็นปัจจัยหลักประการเดียวที่มีผลต่อโอกาสในการลงทุนในจีน เนื่องจาก ประเทศจีนเป็น ประเทศสังคมนิยม ระบบธุรกิจ การเมืองส่วนใหญ่เป็นของรัฐ ถึงแม้จะมีการเปิดประเทศแล้วก็ตาม ธุรกิจที่จะประสบความสำเร็จในการลงทุนจะต้องมีความสัมพันธ์ส่วนบุคคล (personal connection) กับหน่วยงานระดับสูงในส่วนกลางและท้องถิ่นที่มีอำนาจในการตัดสินใจ

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

ในการศึกษาการลงทุนในจีนของธุรกิจไทยจำเป็นต้องกำหนดขอบเขตในการศึกษา วิเคราะห์ในด้านต่างๆ ดังนี้

ประเภทการลงทุน

การศึกษาในเรื่องของการลงทุนของประเทศไทยในสาธารณรัฐประชาชนจีน จะใช้ ข้อมูลในรูปของการไหลเข้าสู่ธุรกิจการลงทุนทางตรง (foreign direct investment) โดยมีได้ หมายรวมถึง portfolio investment

ลักษณะของประเภทธุรกิจตัวอย่างของการลงทุนที่เน้นในการศึกษาในระดับรายละเอียด จะแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. การลงทุนในภาคอุตสาหกรรม ได้แก่ ธุรกิจปิโตรเลียม ธุรกิจทางด้านพลังงานไฟฟ้า ธุรกิจอะไหล่รถยนต์และการประกอบรถยนต์ ธุรกิจเฟอร์นิเจอร์ ธุรกิจเบียร์ ธุรกิจผลิตเมลามีน ธุรกิจสินค้าอุปโภคบริโภค ธุรกิจแปรรูปน้ำมันมะพร้าว ธุรกิจแปรรูปน้ำมันรำข้าว
2. การลงทุนในภาคเกษตรกรรม ได้แก่ ธุรกิจอาหารสัตว์
3. การลงทุนในภาคบริการ ได้แก่ ธุรกิจธนาคารพาณิชย์ และธุรกิจค้าปลีก

ประเทศที่ทำการศึกษา

การศึกษาการลงทุนของไทยในสาธารณรัฐประชาชนจีนในที่นี้ จะไม่รวมฮ่องกงและไต้หวัน หากแต่จะกล่าวถึงบ้าง เฉพาะทางด้านความสัมพันธ์ทางการค้าเท่านั้น

ระยะเวลาที่ครอบคลุมในการศึกษา

สำหรับช่วงระยะเวลาที่จะศึกษานั้นจะเริ่มตั้งแต่ในช่วงปี พ.ศ. 2521 เป็นต้นมา ซึ่งเป็นช่วงที่ประเทศจีนเริ่มเปิดประเทศรับการลงทุนจากต่างประเทศ และเป็นช่วงที่หน่วยงานหลายแห่งมีการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการลงทุนในจีนของธุรกิจไทย

1.5 วิธีการศึกษา

การศึกษาในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จะเป็นการศึกษาวิเคราะห์ในลักษณะเชิงพรรณนาความ (descriptive analysis) ทั้งหมด ทั้งนี้ โดยวิธีการศึกษาเพื่อให้ได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ 3 ประการข้างต้น จะอาศัยการศึกษาวิเคราะห์ ทั้งจากข้อมูลปฐมภูมิ (primary data) ที่ได้จากการสัมภาษณ์บริษัทตัวอย่าง 15 บริษัท จากบริษัทธุรกิจทั้ง 3 กลุ่มเป็นหลัก และข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) ที่เก็บรวบรวมจากแหล่งต่างๆ เพื่อให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ และขอบเขตที่กำหนดไว้ การศึกษาครั้งนี้จะมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ในการศึกษาลักษณะทั่วไปของการลงทุนในจีน จะวิเคราะห์ด้วยวิธีการเชิงพรรณนา โดยใช้ตารางประกอบในการอธิบาย พร้อมทั้งศึกษาถึงนโยบายและมาตรการ การให้การสนับสนุนของรัฐบาลตลอดจนหน่วยงานที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องที่ให้การสนับสนุน
2. การศึกษาถึงประเด็นหลักที่สำคัญของวัตถุประสงค์ อันได้แก่ การศึกษาปัจจัยต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในประเทศจีนของธุรกิจไทย พร้อมทั้งแนวทางในการตัดสินใจลงทุนในประเทศจีนนั้น จะวิเคราะห์ด้วยวิธีการเชิงพรรณนา โดยใช้ข้อมูลที่รวบรวมจากคำตอบ

ในแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ข้อมูลจากผู้บริหารระดับสูงของบริษัทตัวอย่างไทยที่ลงทุนในประเทศจีน ที่ยกมาทำการศึกษาทั้ง 3 กลุ่มบริษัท เพื่อสะท้อนถึงทัศนคติและความต้องการของผู้ประกอบการที่มีต่อการลงทุนในจีน ซึ่งคำถามสำหรับใช้ในการสัมภาษณ์บริษัทต่างๆ เหล่านี้ จะมีความคล้ายคลึงกันโดยประกอบด้วยประเด็นคำถามหลัก ๆ ที่สำคัญ 2 ประเด็นคือ ประเด็นแรก เกี่ยวกับมูลเหตุหรือปัจจัยที่ทำให้บริษัทตัดสินใจทำการลงทุนทางตรงในจีนซึ่งคำถามหลักๆ ที่ใช้ในการสัมภาษณ์ จะประกอบด้วย มูลเหตุหรือปัจจัยที่ทำให้บริษัทตัดสินใจออกไปทำการลงทุนทางตรงในประเทศจีน ซึ่งมูลเหตุหรือปัจจัยกำหนดการลงทุนดังกล่าวนี้ จะเกี่ยวข้องกับกรอบแนวคิดต่างๆ ทางทฤษฎีการลงทุนทางตรงในต่างประเทศ

ประเด็นที่สอง เกี่ยวกับประเทศที่บริษัทเลือกเข้าไปทำการลงทุนซึ่งประกอบด้วยคำถามที่เกี่ยวกับสาเหตุที่บริษัทเลือกประเทศจีนเป็นประเทศผู้รับทุน (host country) ของบริษัท และประเทศหรือแหล่งที่ตั้งอื่นๆ นอกเหนือจากสาธารณรัฐประชาชนจีนแล้ว บริษัทยังอาจจะสามารถเลือกใช้ประเทศผู้รับทุนของตนได้ รวมทั้งเหตุผลที่ทำให้บริษัทตัดสินใจไม่เลือกประเทศเหล่านั้นเป็นประเทศผู้รับทุนของบริษัท ซึ่งข้อมูลคำตอบต่างๆ ที่ได้รับจากการสัมภาษณ์ จะถูกนำมาทำการวิเคราะห์ร่วมกันกับข้อมูลทฤษฎีที่เกี่ยวข้องอื่นๆ ทั้งนี้เพื่อการวิเคราะห์มูลเหตุหรือปัจจัยที่ได้จากการสัมภาษณ์บริษัทต่างๆ นั้น มีเหตุผลหรือความเป็นไปได้มากน้อยเพียงใด รวมทั้งยังมีปัจจัยอื่นๆ นอกเหนือจากผลจากการสัมภาษณ์ได้อีกบ้างหรือไม่ ที่สามารถเป็นมูลเหตุที่ทำให้บริษัททำการลงทุนทางตรงในประเทศจีน

3. สำหรับการศึกษาถึงโอกาสการลงทุนของไทยในจีนว่า ประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวมากน้อยเพียงใดนั้น จะวิเคราะห์ด้วยวิธีการพรรณนาโดยใช้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ลงทุนไทย 15 บริษัทจาก 3 กลุ่มที่ไปลงทุนในประเทศจีน อันได้แก่ กลุ่มธุรกิจอุตสาหกรรม กลุ่มธุรกิจเกษตรกรรม กลุ่มธุรกิจบริการ โดยลักษณะคำถามที่ตั้งขึ้นนั้น จะมีลักษณะคำถามที่เกี่ยวกับการประเมินว่าบริษัทที่ไปลงทุนนั้นประสบความสำเร็จเพียงใด โดยศึกษาจากระยะเวลาการประกอบกิจการในประเทศจีน จำนวนสาขาในจีน การขยายประเภทกิจการ การครอบครอง การรวมกิจการ โครงการที่จะมีการขยายการลงทุนเพิ่มขึ้นต่อไปของบริษัทในอนาคต ผลการประกอบการ ลักษณะการถือหุ้น จำนวนพนักงาน จำนวนสินทรัพย์และความมีชื่อเสียง ความน่าเชื่อถือของบริษัทเป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อสะท้อนถึงทัศนคติของผู้ประกอบการที่มีต่อการลงทุนในจีนในกิจการของตนว่า ประสบความสำเร็จเพียงใด ประกอบกับเพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับช่วยในการคาดคะเนโอกาสการลงทุนของไทยในจีนต่อไป

กระบวนการที่ใช้ในการศึกษานี้ มาจากงานวิจัยของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ทำการศึกษาลงทุนในประเทศอินโดนีเซีย พม่า เวียดนาม ซึ่งได้มีการจัดสัมมนาทาง

วิชาการเมื่อวันที่ 21-22 มกราคม 2541 โดยสถาบันทรัพย์สินทางปัญญาแห่งจุฬาฯ การวิเคราะห์โอกาสการลงทุนเป็นการวิเคราะห์ว่า อุตสาหกรรมที่ทำการศึกษามีอุตสาหกรรมใดบ้าง ที่มีโอกาสการลงทุนโดยแบ่งปัจจัยต่างๆ เป็น 3 ส่วน คือ

1. แผนพัฒนาของภาครัฐในการส่งเสริมการลงทุนของประเทศจีน
2. ข้อมูลด้านการค้า การนำเข้า การส่งออกโดยรวมของประเทศนั้นๆ เพื่อพิจารณารูปแบบ (pattern) การส่งออกสินค้าและพิจารณาความต้องการหลักในอุตสาหกรรมนั้นๆ จากข้อมูลการนำเข้า
3. ข้อมูลด้านการลงทุนพิจารณาการลงทุนจากต่างประเทศ (foreign direct investment) ว่ามีการลงทุนในโครงการใดๆ บ้าง จำนวนโครงการ สถิติจากอดีตและแนวโน้มในอนาคต

การศึกษาเป็นการนำข้อมูลทุกข้อมู 3 ส่วน ประกอบกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ มาวิเคราะห์หาโอกาสการลงทุน โดยการสร้างเป็นตารางวิเคราะห์โอกาสการลงทุน ตารางนี้อาจมีความเอนเอียงบ้าง (bias) เนื่องจากการศึกษาข้อมูลจากการสัมภาษณ์ธุรกิจตัวอย่างจำนวนน้อยรายและการตัดสินใจให้ระดับความน่าสนใจในการลงทุนโดยการวิเคราะห์ของผู้ศึกษา จากข้อมูลต่างๆ ได้แก่ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์และข้อมูลทุกข้อมูที่มีอยู่อย่างจำกัด แต่จะเป็นประโยชน์แก่นักลงทุนมากเนื่องจากในความคิดของนักลงทุนจะมีข้อมูลเหล่านี้คร่าวๆ อยู่ในใจอยู่แล้ว ตารางนี้จึงมีประโยชน์ในแง่ที่ว่า ผู้ลงทุนสามารถพิจารณาได้จากอุตสาหกรรมต่างๆ ที่ศึกษา ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาในตารางการวิเคราะห์ประกอบด้วย

1. ความดึงดูดใจของตลาด (Market Attractiveness) พิจารณาจากตัวแปร 4 ตัวคือ

1. การสนับสนุนจากรัฐ พิจารณาจากนโยบายการสนับสนุนการลงทุนของประเทศจีน ว่า ให้การสนับสนุนการลงทุนในแต่ละอุตสาหกรรมมากน้อยเพียงใด คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนของจีนมีการส่งเสริมอุตสาหกรรมใดบ้างเช่น การส่งเสริมอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานมากเช่น อุตสาหกรรมเกษตร อุตสาหกรรมต่อเนื่อง โดยพิจารณาจากแผนพัฒนาประเทศว่าส่งเสริมอุตสาหกรรมใดมากเช่น อุตสาหกรรมน้ำมัน ประเทศจีนมีน้ำมันดิบมาก แต่ขาดแคลนน้ำมัน จึงส่งเสริมการลงทุนในอุตสาหกรรมโรงกลั่นมาก ระดับความดึงดูดใจของตลาดจึงอยู่ระดับ 3 ดาว

หมายเหตุ: เกณฑ์การพิจารณาปัจจัยสนับสนุนจากรัฐเป็นการระบุการให้ความสำคัญในอุตสาหกรรมที่จีนให้การส่งเสริมโดยอุตสาหกรรมที่ทางการจีนส่งเสริม (encouragement) จะอยู่ในระดับ 3 ดาว อุตสาหกรรมที่จีนมีการคุมเข้ม (restricted) จะอยู่ในระดับ 2 ดาว อุตสาหกรรมที่จีนต้องห้าม (prohibited) จะอยู่ในระดับ 1 ดาว ทั้งนี้ ความหมายของอุตสาหกรรมเหล่านี้พิจารณาในภาคผนวกเรื่องข้อกำหนดเฉพาะกาลเพื่อแนะแนวการลงทุนสำหรับนักลงทุนต่างชาติ

2. ปัจจัยสนับสนุนการผลิต พิจารณาจากวัตถุดิบ (raw materials) ของประเทศจีนเป็นพื้นฐานว่า เป็นปัจจัยสนับสนุนการประกอบธุรกิจนั้นๆ มากน้อยเพียงใดเช่น ประเทศจีนมีป่าไม้ อุดมสมบูรณ์ เหมาะกับการลงทุนในธุรกิจเฟอร์นิเจอร์ เป็นต้น นอกจากนี้ ยังพิจารณาจากโครงสร้างพื้นฐาน ระบบสาธารณูปโภค ระดับเทคโนโลยีทางการผลิต ท่าเลที่ตั้ง แรงงาน ทุนและการประกอบการว่า สนับสนุนการผลิตมากน้อยเพียงใด

หมายเหตุ: เกณฑ์การพิจารณาปัจจัยสนับสนุนการผลิตแบ่งระดับการพิจารณา คือ ปัจจัยสนับสนุนการผลิตสูงจะอยู่ในระดับ 3 ดาว ปัจจัยสนับสนุนการผลิตปานกลางจะอยู่ในระดับ 2 ดาว ปัจจัยสนับสนุนการผลิตต่ำจะอยู่ในระดับ 1 ดาว

3. ศักยภาพของตลาด (Aggregate Market Factors) พิจารณาจากขนาดและการเติบโตของตลาด ตลาดที่มีขนาดใหญ่และการเติบโตสูง ความดึงดูดใจของตลาดมากเนื่องจากกำลังซื้อสูง ศักยภาพของตลาดขนาดใหญ่ ดึงดูดตลาดได้มาก นอกจากนี้ ศักยภาพของตลาดพิจารณาจากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการในธุรกิจนั้นๆ ธุรกิจที่ประเทศจีนมีความขาดแคลนและกำลังเป็นที่ต้องการสูง อุปสงค์ต่อสินค้าที่บริษัทผลิตจะสูง ตลาดของธุรกิจนั้นๆ ก็จะเป็นตลาดที่มีศักยภาพและโอกาสการลงทุน

หมายเหตุ: เกณฑ์การพิจารณาศักยภาพของตลาดแบ่งระดับการพิจารณา คือ ศักยภาพของตลาดสูงจะอยู่ในระดับ 3 ดาว ศักยภาพของตลาดปานกลางจะอยู่ในระดับ 2 ดาว ศักยภาพของตลาดต่ำจะอยู่ในระดับ 1 ดาว

4. สภาพการแข่งขัน พิจารณาว่า ในอุตสาหกรรมนั้นๆ มีผู้ประกอบการจำนวนมากหรือไม่ กรณีประเทศจีน เนื่องจากความกว้างใหญ่ของประเทศทำให้ผู้ลงทุนบางรายทราบแต่จำนวนผู้ลงทุนในธุรกิจนั้นๆ เฉพาะในมณฑลที่ลงทุนเท่านั้น บางธุรกิจจึงระบุสภาพการแข่งขันเฉพาะในมณฑลใดมณฑลหนึ่ง

หมายเหตุ: เกณฑ์การพิจารณาสภาพการแข่งขันแบ่งระดับการพิจารณา คือ สภาพการแข่งขันสูงจะอยู่ในระดับ 3 ดาว สภาพการแข่งขันปานกลางจะอยู่ในระดับ 2 ดาว สภาพการแข่งขันต่ำจะอยู่ในระดับ 1 ดาว

ตัวแปร 4 ตัวนี้ นำมาวิเคราะห์เป็นภาพรวมความดึงดูดใจของตลาด

2. ความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจไทยในอุตสาหกรรมนั้นๆ ซึ่งพิจารณาจากความสามารถทางการผลิตหรือเทคโนโลยี (ability to produce) ความสามารถในการบริหารจัดการ (ability to manage) การตลาด (ability to market) การหาแหล่งเงินทุน (ability to finance) การออกแบบ

ผลิตภัณฑ์ใหม่ (ability to conceive and design new products) และระดับความสำเร็จที่คาดว่าจะได้รับ (will to succeed in this category) ซึ่งได้จากการสัมภาษณ์

หมายเหตุ: เกณฑ์การพิจารณาความสามารถในการแข่งขันแบ่งระดับการพิจารณาคือ ความสามารถในการแข่งขันสูงจะอยู่ในระดับ 3 ดาว ความสามารถในการแข่งขันปานกลางจะอยู่ในระดับ 2 ดาว ความสามารถในการแข่งขันต่ำจะอยู่ในระดับ 1 ดาว

3. ความเสี่ยงของตลาดนั้นๆ พิจารณาจาก

1. ขนาดของการลงทุน โครงการลงทุนที่ใช้เงินลงทุนจำนวนมาก เป็นขนาดการลงทุนที่ใหญ่เช่น ธุรกิจโรงกลั่น ความเสี่ยงสูง เนื่องจากเป็นธุรกิจที่ใช้เงินลงทุนสูง การจะได้รับผลตอบแทนต้องใช้เวลาานมากกว่าจะได้ผลตอบแทนคุ้มทุน

2. การลงทุนเกี่ยวข้องกับการสัมปทานของรัฐหรือไม่ เช่น โทรคมนาคม ความเสี่ยงสูง เนื่องจากต้องขึ้นกับรัฐเป็นส่วนใหญ่ รัฐเป็นผู้อนุมัติเป็นส่วนใหญ่

3. การลงทุนเกี่ยวข้องกับความจำเป็นพื้นฐานหรือไม่ เช่น สินค้าเกษตร สินค้าอุปโภคบริโภคสามารถจำหน่ายได้เนื่องจากเป็นสินค้าที่ประชาชนจำเป็นต้องใช้อุปโภคบริโภคในชีวิตประจำวัน ความเสี่ยงจึงต่ำ แต่อุตสาหกรรมประมง จำเป็นต้องได้รับใบอนุญาตเท่านั้น ความเสี่ยงจึงสูงเนื่องจากต้องขึ้นกับรัฐบาลว่า รัฐบาลจะให้ใบอนุญาตหรือไม่ให้ก็ได้

หมายเหตุ: เกณฑ์การพิจารณาความเสี่ยงแบ่งระดับการพิจารณาคือ ความเสี่ยงสูงจะอยู่ในระดับ 3 ดาว ความเสี่ยงปานกลางจะอยู่ในระดับ 2 ดาว ความเสี่ยงต่ำจะอยู่ในระดับ 1 ดาว

1.6 ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาและแหล่งที่มาของข้อมูล

ในการศึกษาจะใช้ทั้งข้อมูลปฐมภูมิและข้อมูลทุติยภูมิ โดยมีลักษณะของข้อมูลดังนี้

1. ข้อมูลปฐมภูมิ ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้ธุรกิจไทยตัดสินใจออกไปลงทุนในประเทศจีน วัตถุประสงค์ของการลงทุน ลักษณะของกิจการที่ไปลงทุน และทัศนคติของผู้ประกอบการที่มีต่อการลงทุนในจีนว่าธุรกิจของตนประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใด โดยจะเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามและการสัมภาษณ์จากผู้ประกอบการชาวไทยที่ไปลงทุนในจีน โดยการเลือกตัวอย่างผู้ที่ไปลงทุนในประเทศจีน แบบเจาะจง (purpose sampling) เนื่องจากบริษัทไทยที่เข้าไปลงทุนในประเทศจีนยังมีอยู่จำนวนน้อย และยังไม่มีการเก็บรวบรวมรายชื่อไว้อย่างเป็นระบบ ดังนั้น หลักเกณฑ์ในการเลือกบริษัทตัวอย่าง จะต้องสามารถครอบคลุมการตอบปัญหาตามวัตถุประสงค์ได้

2. ข้อมูลทุติยภูมิ เป็นข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาถึงสภาพทั่วไปของประเทศจีน ตลอดจนมาตรการต่างๆ ที่รัฐบาลให้การสนับสนุน

แหล่งที่มาของข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษานี้เป็นข้อมูลทุติยภูมิที่รวบรวม ค้นคว้าจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐบาลและเอกชน ได้แก่ หอสมุดมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย สถาบันพัฒนาบริหารศาสตร์ ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย สภาหอการค้าไทย-จีน สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โครงการจีนศึกษา จุฬาฯ สาขาวิชาภาษาจีน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ฝ่ายธุรกิจสัมพันธ์จีน ธนาคารกรุงเทพฯ จำกัด เป็นต้น

1.7 ประโยชน์ของการศึกษา

การศึกษา “การลงทุนของไทยในจีน” สามารถช่วยให้เข้าใจถึงลักษณะของการลงทุนของธุรกิจไทยที่ออกไปลงทุนในจีนจำนวนมากนั้น มีความสำเร็จหรือล้มเหลวมากน้อยเพียงใด แล้วโครงการที่ประสบความสำเร็จนั้นมีกลยุทธ์อย่างไรในการดำเนินการลงทุน มีมูลเหตุจูงใจในการลงทุนอย่างไร ตลอดจนทราบถึง ลักษณะโครงสร้างการลงทุน ปริมาณการลงทุนของไทยในจีน รวมทั้งทราบถึงข้อมูลพื้นฐานทางเศรษฐกิจของจีน ซึ่งจะช่วยให้เป็นแนวทางในการตัดสินใจของนักลงทุนต่อไปในอนาคต นอกจากนี้ ยังช่วยทำให้ทราบถึงทัศนคติของผู้ประกอบการไทยที่มีต่อการลงทุนในจีนและทำให้เข้าใจถึงปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ของการลงทุนอันจะทำให้เกิดประโยชน์ต่อการวางแผนและเสนอมมาตรการต่างๆ เพื่อปรับปรุงแก้ไขและส่งเสริมการลงทุนในจีนของธุรกิจไทยต่อไปให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น